

Bruksela, 22 kwietnia 2020 r.
(OR. en)

7476/20

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2020/0065 (COD)

ECOFIN 249
RELEX 278
NIS 4
COEST 67
MED 4
ELARG 27
CODEC 298

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	22 kwietnia 2020 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2020) 163 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej na rzecz partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2020) 163 final.

Załącznik: COM(2020) 163 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 22.4.2020 r.
COM(2020) 163 final

2020/0065 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej na rzecz partnerów objętych procesem
rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w związku z kryzysem wywołanym pandemią
COVID-19**

{SWD(2020) 63 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Pandemia COVID-19 rozprzestrzeniła się już na całym świecie. W jej wyniku zakażonych zostało ponad 2 mln osób, a niemal 140 000 osób, u których potwierdzono zakażenie, zmarło (wg danych WHO na dzień 17 kwietnia). Początkowe działania podejmowane w związku z pandemią koncentrują się na ratowaniu życia na całym świecie przez wprowadzanie różnych środków mających na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się wirusa i wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej. Wiele z tych środków wprowadziło społeczeństwa i gospodarki w stan zawieszenia, ale nie może być kompromisu między ratowaniem życia a ratowaniem miejsc pracy. Wręcz przeciwnie, opanowanie wirusa jest niezbędnym warunkiem trwałego wzrostu, zarówno ekonomicznego, jak i społecznego.

W szybkim tempie wprowadza się także środki mające na celu ograniczenie skutków gospodarczych kryzysu. Pomimo tych środków oraz biorąc pod uwagę dodatkowo wpływ światowej recesji i poważnych napięć na rynkach finansowych, przewiduje się, że większość – o ile nie każdy – z partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa doświadczy w tym roku recesji. Czynniki, który wywołał ten kryzys, jest wprawdzie wspólny dla wszystkich, ale czas trwania kryzysu i jego dotkliwość mogą być różne w zależności od struktury gospodarczej poszczególnych partnerów oraz ich zdolności do podejmowania skutecznych środków zaradczych. Wraz z załamaniem się handlu i wzrostem niechęci do ryzyka prowadzącym ogólnie do odwrócenia się inwestorów od rynków wschodzących recesja stwarza gwałtowne zagrożenie dla bilansów płatniczych partnerów. W zależności od rozprzestrzeniania się wirusa, a także skutków gospodarczych wywołanej przez niego pandemii istnieje także wyraźne i bezpośrednie zagrożenie dla stabilności społecznej i bezpieczeństwa z możliwością wystąpienia skutków ubocznych w całym regionie i poza nim.

W związku z tym Komisja Europejska proponuje, by skorzystać z możliwości udzielenia pomocy makrofinansowej w celu wsparcia dziesięciu sąsiadujących partnerów w sytuacji obecnego kryzysu związanego z COVID-19.

Pomoc makrofinansowa jest jednym ze środków, jakie UE stosuje w ramach swoich działań zewnętrznych w reakcji na kryzys. W sytuacjach kryzysów w zakresie bilansu płatniczego pomoc tę stosuje się w połączeniu z porozumieniem, jakie jest zawierane z MFW i zgodnie z którym wypłata środków jest uzależniona od realizacji uzgodnionego programu reform gospodarczych. W obecnej wyjątkowej sytuacji Komisja proponuje, by zaoferować **programy pomocy makrofinansowej również partnerom korzystającym z finansowania nadzwyczajnego, które zapewnia MFW**, na przykład poprzez instrument szybkiego finansowania (Rapid Financing Instrument – RFI), i które może nie być uzależnione od wcześniejszych działań ani spełnienia określonych warunków. „Kryzysowa pomoc makrofinansowa” będzie zatem udzielana na **krótszy okres** (12 miesięcy zamiast 2 i pół roku) i będzie obejmować jedynie **dwie wypłaty**. Pierwsza wypłata zostanie uruchomiona najszybciej jak to możliwe po przyjęciu decyzji w sprawie pomocy makrofinansowej i po osiągnięciu odpowiedniego porozumienia w sprawie protokołu ustaleń z każdym beneficjentem. **Druga wypłata zostanie uruchomiona po spełnieniu warunków**, które zostaną określone w protokołach ustaleń. Podobnie jak w przypadku każdej pomocy makrofinansowej warunki określa się dla każdego partnera oddzielnie, tak by były one w pełni odpowiednie do tego, by w ramach instrumentu, jakim jest pomoc makrofinansowa,

wspierać stabilność makroekonomiczną, a jednocześnie sprzyjać poprawie ogólnego zarządzania makroekonomicznego, wzmocnieniu zarządzania gospodarczego i zwiększeniu przejrzystości oraz tworzeniu lepszych warunków, które będą sprzyjać przywróceniu trwałego wzrostu. Warunki muszą być przy tym sformułowane w taki sposób, aby były możliwe do wypełnienia, biorąc pod uwagę krótszy okres pomocy oraz uwarunkowania wynikające z trwającej pandemii.

Komisja Europejska przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek w sprawie **udzielenia dziesięciu partnerom pomocy makrofinansowej w łącznej kwocie 3 mld EUR**. Pomoc miałaby formę pożyczek średnioterminowych.

Proponowana unijna pomoc makrofinansowa ma ułatwić partnerom zaspokojenie części ich pilnych potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego wynikających z obecnie wdrażanych programów MFW, co zmniejszy zagrożenia dla gospodarki w kategoriach bilansu płatniczego, jakie kryzys związany z COVID-19 stwarza w perspektywie krótkookresowej. Proponowana pomoc wspierałaby działania na rzecz stabilizacji zewnętrznej i tym samym zapewniłaby władzom przestrzeń polityczną do wdrożenia środków w celu przeciwdziałania skutkom gospodarczym kryzysu związanego z COVID-19, a jednocześnie zachęcałaby do realizacji reform, które miałyby na celu poprawę zarządzania makroekonomicznego, zarządzania gospodarczego i przejrzystości oraz zapewnienie warunków sprzyjających przywróceniu trwałego wzrostu gospodarczego.

Proponowana pomoc makrofinansowa jest zgodna z celami unijnej strategii rozszerzenia i polityki sąsiedztwa. Byłaby ona sygnałem dla partnerów w regionie, że w czasie obecnego bezprecedensowego kryzysu Unia Europejska jest gotowa ich wspierać. W tym kontekście Komisja uważa, że polityczne i gospodarcze warunki przeprowadzenia operacji pomocy makrofinansowej w proponowanej wysokości i o proponowanym charakterze są spełnione.

Proponowana pomoc makrofinansowa obejmuje Republikę Albanii, Bośnię i Hercegowinę, Gruzję, Jordañskie Królestwo Haszymidzkie, Kosowo*, Republikę Mołdawii, Czarnogórę, Republikę Macedonii Północnej, Republikę Tunezyjską i Ukrainę. Sytuacja jednak wciąż się zmienia, a kryzys związany z COVID-19 staje się coraz większym wyzwaniem również w innych krajach. Pomoc makrofinansowa pozostaje dostępna również dla innych kwalifikujących się krajów, które w przyszłości mogą napotkać trudności w zakresie bilansu płatniczego. Komisja zainicjuje także dyskusję na temat zakresu instrumentu, jakim jest pomoc makrofinansowa, oraz współzależności między nim a innymi dziedzinami polityki zewnętrznej UE.

Kwota pomocy makrofinansowej opiera się na wstępnej ocenie szacunkowej pozostających do zaspokojenia potrzeb partnerów w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnia zdolność partnerów do finansowania się z własnych zasobów, w szczególności z rezerw walutowych, którymi dysponują, a także zasoby zapewniane przez MFW i Bank Światowy. Przy ustalaniu kwoty pomocy bierze się również pod uwagę potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążeń między UE a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Albania jest szczególnie narażona na skutki gospodarcze pandemii ze względu na bliskie stosunki gospodarcze z niektórymi państwami członkowskimi UE silnie dotkniętymi kryzysem, znaczenie turystyki oraz duże potrzeby w zakresie refinansowania. Sytuację pogarszają jeszcze ograniczone możliwości sektora zdrowia oraz szkody spowodowane trzęsieniem ziemi w listopadzie 2019 r., których usuwanie już pochłonęło dostępną ograniczoną przestrzeń fiskalną. Mimo to rząd szybko wprowadził środki wsparcia polityki o równowartości 2 % PKB z przeznaczeniem dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych dotkniętych skutkami obecnej sytuacji oraz dla sektora opieki zdrowotnej. Według znowelizowanego budżetu w 2020 r. deficyt budżetowy ma wynieść 4 % PKB, a dług publiczny może wzrosnąć do ponad 69 % PKB, choć założenia te wydają się optymistyczne. Prognozy instytucji międzynarodowych wskazują, że realny PKB zmniejszy się w bieżącym roku o ok. 5 %. Oprócz deficytu budżetowego rząd musi refinansować spłatę długu zagranicznego w wysokości 545 mln EUR (3,8 % PKB). Aby zaspokoić część tych potrzeb, pierwotnie planowano wyemitowanie euroobligacji o wartości 500–600 mln EUR, ale w obecnych warunkach perspektywa emisji na rynku obligacji na tak dużą kwotę wydaje się niepewna. Po uwzględnieniu wsparcia w ramach RFI z MFW, pożyczek z Banku Światowego i dotacji w ramach unijnego Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) luka w finansowaniu może wynieść 2,5 % PKB, czyli ok. 350 mln EUR. W tej sytuacji uzasadniona jest pomoc makrofinansowa w wysokości 180 mln EUR.

W Bośni i Hercegowinie już nastąpiło spowolnienie gospodarcze, a wybuch pandemii COVID-19 gwałtownie pogorszył tę sytuację; wpłynęło to szczególnie negatywnie na transport i turystykę, ale także na przekazy emigrantów, które odpowiadają ok. 5 % PKB i stanowią istotną niezbędną pomoc, zwłaszcza dla gospodarstw domowych o niższych dochodach. W najnowszych prognozach na 2020 r. przewiduje się spadek aktywności gospodarczej o ok. 10 %, czemu ma towarzyszyć gwałtowny wzrost bezrobocia. Pomimo dosyć dobrych nominalnych sald budżetowych, zdolność tego kraju do stworzenia w krótkim czasie niezbędnej przestrzeni fiskalnej jest bardzo ograniczona. Władze Bośni i Hercegowiny już zwróciły się do MFW o finansowanie nadzwyczajne w wysokości do 330 mln EUR (niemal 2 % PKB). Spowolnienie gospodarcze doprowadzi do znacznego spadku dochodów i gwałtownego wzrostu transferów, czego skutkiem będzie silny wzrost potrzeb w zakresie finansowania. Obecne szacunki wskazują na utrzymującą się w 2020 r. lukę w finansowaniu w wysokości ok. 500 mln EUR (2,8 % PKB), po uwzględnieniu wkładów MFW (do maksymalnej wysokości 330 mln EUR, co stanowi niemal 2 % PKB) i Banku Światowego (ok. 20 mln EUR, co odpowiada 0,1 % PKB). Ze względu na słaby rating kredytowy Bośni i Hercegowiny dostęp tego kraju do międzynarodowych rynków finansowych jest bardzo ograniczony, natomiast krajowe rynki finansowe są zbyt płytkie, aby można było zaspokoić te pozostałe potrzeby w zakresie finansowania. W tej sytuacji uzasadniona jest pomoc makrofinansowa w wysokości 250 mln EUR.

Wybuch pandemii COVID-19 i związany z nim przestój mają dramatyczne skutki dla gospodarki Kosowa z uwagi na zakłócenie wymiany handlowej i przepływów finansowych. Przekazy emigrantów, które stanowią ponad 10 % PKB, finansują znaczną część spożycia prywatnego, podczas gdy eksport usług do diaspory (głównie turystyka) łagodzi bardzo duży deficyt w obrocie towarowym (ponad 40 % PKB). Kolejnym czynnikiem wpływającym na trudną sytuację gospodarki Kosowa jest słaby sektor prywatny, zdominowany przez mikroprzedsiębiorstwa o ograniczonych buforach płynnościowych. W tej sytuacji przewiduje się, że w 2020 r. realny PKB zmniejszy się o ok. 5 %. Pomimo dosyć dobrych nominalnych sald budżetowych w 2019 r. przestrzeń fiskalna jest bardzo

ograniczona. Kosowo nie ma dostępu do międzynarodowych rynków finansowych (ze względu na brak ratingu kredytowego), a niemal dwie trzecie całkowitego zadłużenia Kosowa jest w posiadaniu wąskiej bazy inwestorów, do których należy m.in. kosowski fundusz na rzecz bezpieczeństwa emerytalnego oraz bank centralny, na które przypada odpowiednio ok. 38 % i 23 % łącznej kwoty zadłużenia. Nagły spadek dochodów publicznych w połączeniu z dużymi płatnościami podstawowymi i wprowadzeniem środków reagowania kryzysowego stwarzają gwałtowne ryzyko utraty płynności. MFW szacuje, że spadek dochodów rządowych w okresie od kwietnia do czerwca wyniesie 50–60 % w skali rok do roku. Rząd tymczasowy zatwierdził natomiast pakiet nadzwyczajny na kwotę 180 mln EUR. Saldo depozytów sektora publicznego w banku centralnym, które już spadło poniżej ustawowego poziomu 4,5 % PKB, ma w 2020 r. jeszcze bardziej się obniżyć i osiągnąć poziom 2,5 % PKB. Kosowo wystąpiło o nadzwyczajne wsparcie płynnościowe i dnia 10 kwietnia Zarząd MFW zatwierdził takie wsparcie w wysokości 51,6 mln EUR w ramach RFI. Według obecnych prognoz do pokrycia pozostają potrzeby w zakresie finansowania szacowane na ok. 210 mln EUR. W tej sytuacji uzasadniona jest pomoc makrofinansowa w wysokości 100 mln EUR.

Czarnogóra jest szczególnie narażona na skutki gospodarcze pandemii w związku z bardzo silnym uzależnieniem od sektora turystyki, jak również dużymi potrzebami w zakresie finansowania zewnętrznego. Czarnogóra stoi w obliczu głębokiej recesji w 2020 r. – instytucje międzynarodowe prognozują spadek aktywności gospodarczej w ujęciu realnym o 9 %. Turystyka, jeden z najbardziej dotkniętych sektorów, odpowiada za ponad 20 % PKB, stanowiąc jedno z głównych źródeł dewiz, dochodów budżetowych oraz miejsc pracy. Środki, które podjęto w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa, sprawiły, że turystyka i podróże znalazły się w stanie zawieszenia i nastąpiło to w czasie, kiedy miał rozpocząć się główny sezon. Pomimo ograniczonej przestrzeni fiskalnej rząd szybko wprowadził środki wsparcia polityki o równowartości ok. 2 % PKB, aby pomóc złagodzić konsekwencje gospodarcze pandemii. Środki te obejmują w szczególności odroczenia płatności podatków i składek na ubezpieczenia społeczne, moratorium na spłatę pożyczek oraz regulowanie opłat czynszowych za najem nieruchomości będących własnością skarbu państwa, a także dotacje dla przedsiębiorstw i pracowników. Według wstępnych szacunków Ministerstwa Finansów deficyt budżetowy wzrośnie do ponad 7 % PKB, a dług publiczny zwiększy się o dodatkowe 2,6 punktu procentowego (p.p.) do 82 % PKB w 2020 r., co stanowi najwyższy poziom w regionie. Luka w finansowaniu po uwzględnieniu pożyczek z MFW i Banku Światowego oraz dotacji unijnych może wynieść ok. 120 mln EUR. W tej sytuacji uzasadniona jest pomoc makrofinansowa w wysokości 60 mln EUR.

W gospodarce Macedonii Północnej występują poważne zakłócenia, ponieważ rozszerzone środki mające służyć ograniczaniu kontaktów personalnych mają poważny wpływ na produkcję i zatrudnienie, a przy tym doszło do znacznego ograniczenia działalności w zakresie handlu zewnętrznego. Obecne prognozy wskazują na spadek realnego PKB o ok. 4 % w 2020 r. Rząd podjął w odpowiednim czasie śmiałe działania w celu wsparcia płynności MŚP i zatrudnienia w kwietniu i w maju w sektorach najbardziej dotkniętych skutkami kryzysu. Przestrzeń fiskalna na działania łagodzące skutki społeczno-gospodarcze kryzysu jest jednak ograniczona. W najlepszym przypadku rząd spodziewa się spadku dochodów w 2020 r. na poziomie 20 % w porównaniu z pierwotnym budżetem oraz planuje realokację wydatków bez podnoszenia pułapu. W stosunku do PKB za 2019 r. oznaczałoby to deficyt na poziomie ok. 8 %. Przewiduje się znaczny spadek prywatnych transferów z zagranicy, w tym przekazów emigrantów, a także zmniejszenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, co spowoduje obniżenie poziomu rezerw. Ponadto w latach 2020–2021 rząd oraz przedsiębiorstwa publiczne muszą zmierzyć się ze szczególnie

dużymi potrzebami w zakresie refinansowania wewnętrznego i zewnętrznego na łączną kwotę 1,65 mld EUR (ok. 7,3 % PKB za 2019 r. w każdym roku w ciągu tych dwóch lat). Obejmuje to wykup euroobligacji o wartości 500 mln EUR wyemitowanych w 2014 r., części euroobligacji z 2015 r. i gwarancji opartych na polityce udzielonych przez Bank Światowy w 2013 r., jak również spłaty dużych zagranicznych pożyczek komercyjnych publicznego przedsiębiorstwa dróg państwowych, które odpowiada za główną infrastrukturę transportu drogowego. Rząd zwrócił się do MFW o pomoc w ramach RFI, która wynosi 177 mln EUR, oraz wystąpił o pożyczkę do Banku Światowego. Według obecnych szacunków po uwzględnieniu finansowania z MFW, Banku Światowego i dotacji UE pozostanie luka w finansowaniu w wysokości ok. 330 mln EUR. W tej sytuacji uzasadniona jest pomoc makrofinansowa w wysokości 160 mln EUR.

Wschodnie sąsiedztwo

Gruzja zmierza w tym roku ku głębokiej recesji ze względu na rosnące potrzeby w zakresie finansowania. Gospodarka Gruzji jest silnie dotknięta skutkami kryzysu związanego z koronawirusem. Najnowsze szacunki uwzględniające wpływ wirusa wskazują na spadek aktywności gospodarczej w 2020 r. rzędu 4 %. Ze względu na koszt środków mających na celu złagodzenie skutków kryzysu, wzrost wydatków na opiekę zdrowotną oraz niższe dochody, oczekuje się, że w 2020 r. deficyt budżetowy wzrośnie do ok. 8 % PKB. Bilans płatniczy Gruzji pogorszy się również ze względu na niższe dochody z eksportu usług (zwłaszcza z turystyki), mniejsze wpływy z przekazów emigrantów, prawdopodobny zmniejszony napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych i odpływ kapitału portfelowego. Luka w finansowaniu zewnętrznym została wstępnie oszacowana przez MFW na ok. 1,6 mld USD w latach 2020–2021 i na jej pokrycie Gruzja będzie potrzebowała pomocy ze strony swoich partnerów międzynarodowych. Dnia 14 kwietnia władze zawarły z MFW porozumienie na szczeblu roboczym, przewidujące zwiększenie obecnego programu rozszerzonego wsparcia finansowego (w ramach którego wypłacono niemal wszystkie środki) o ok. 375 mln USD, z czego 308 mln USD ma zostać wypłacone w 2020 r. Trwają negocjacje z Bankiem Światowym, ADB, AFD, KfW oraz EBI w sprawie zwiększenia ich pożyczek uzależnionych od wdrażania określonej polityki. Gruzja korzysta obecnie z programu pomocy makrofinansowej, w ramach którego ostatnia transza w wysokości 25 mln EUR ma zostać wypłacona w drugim kwartale 2020 r. w zależności od spełnienia uzgodnionych warunków politycznych, przy czym większość z nich już została spełniona. Z aktualnych informacji wynika ogółem, że do pokrycia pozostaje szacunkowa luka w finansowaniu na bieżący rok wynosząca ok. 900 mln USD. Ponieważ istnieją dobre perspektywy, również jeżeli chodzi o wkłady innych kredytodawców, uzasadniony jest nowy program pomocy makrofinansowej w wysokości 150 mln EUR.

Środki, które wprowadza się w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa wywołującego COVID-19, oraz światowa recesja będą miały silny wpływ na gospodarkę Republiki Mołdawii (dalej zwanej Mołdawią) w 2020 r. Kryzys w największym stopniu przełoży się na przekazy emigrantów (które stanowią 15 % PKB Mołdawii) oraz handel z krajami dotkniętymi kryzysem, a w szczególności z państwami członkowskimi UE. Przewiduje się, że w 2020 r. gospodarka Mołdawii popadnie w recesję, a bilans płatniczy i finanse publiczne znajdą się pod silną presją z powodu kryzysu. Lukę w finansowaniu zewnętrznym w 2020 r. wstępnie szacuje się na 800 mln USD (ok. 7 % PKB), a budżetowa luka w finansowaniu szacowana jest na 10,5 mld MDL (ok. 550 mln USD). Z uwagi na to, że w Mołdawii zarówno tendencje w zakresie kształtowania się długu publicznego, jak i te dotyczące rezerw międzynarodowych były w ostatnich latach pozytywne, do czego przyczynił się trzyletni program rozszerzonego wsparcia finansowego/Rozszerzony Mechanizm

Kredytowy MFW, kraj ten dysponuje pewną przestrzenią polityczną, aby przeciwdziałać wstrząsom, choć tylko przez krótki czas i w ograniczonym zakresie. MFW jest gotów udzielić Mołdawii nadzwyczajnego wsparcia w kwocie ok. 240 mln USD (220 mln EUR) w celu złagodzenia skutków gospodarczych kryzysu związanego z COVID-19. Mołdawia korzysta obecnie z programu pomocy makrofinansowej, w ramach którego możliwa jest wypłata drugiej i trzeciej transzy w łącznej wysokości 70 mln EUR, jeżeli przed wygaśnięciem programu w lipcu 2020 r. zostaną spełnione odpowiednie warunki. Ponadto środki w wysokości 200 mln EUR na 2020 r., których przekazanie, głównie z przeznaczeniem na inwestycje w infrastrukturę, już zapowiedziała Rosja, można by przesunąć na przeciwdziałanie skutkom kryzysu. Biorąc jednak pod uwagę ograniczony dostęp do międzynarodowych rynków kapitałowych, Mołdawia potrzebowałaby dodatkowej pomocy w celu pokrycia luki w finansowaniu zewnętrznym. W tej sytuacji uzasadniony jest nowy program pomocy makrofinansowej w kwocie 100 mln EUR.

Stabilność makrofinansowa Ukrainy jest ponownie zagrożona w tym roku, zwłaszcza po nagłej zmianie składu rządu na początku marca, która zbiegła się w czasie z wybuchem światowego kryzysu związanego z koronawirusem. Sytuacja na rynkach finansowych gwałtownie się pogorszyła w połowie marca, kiedy to rentowność euroobligacji skarbowych niemal się potroiła, a następnie ustabilizowała się na poziomie ok. 8 %, podczas gdy pod koniec stycznia wynosiła 4,4 %. Efekt utraty zaufania spowodowany oczekiwaniami, że nastąpi głęboka recesja (według prognoz ma ona wynieść od 4 do 9 % w 2020 r.), zwiększył popyt na walutę obcą. W drugiej połowie marca Narodowy Bank Ukrainy musiał sprzedać równowartość 2,2 mld USD, zmniejszając w ten sposób swoje oficjalne rezerwy walutowe z poziomu 27 mld USD ogłoszonego na koniec lutego 2020 r. o ponad 8 %. W nowelizacji budżetu na 2020 r. uchwalonej przez parlament dnia 13 kwietnia przewiduje się utworzenie funduszu na walkę z koronawirusem w kwocie 2,5 mld EUR, z przeznaczeniem na natychmiastowe działania w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się COVID-19. W świetle przewidywanego pogorszenia stanu finansów publicznych w wyniku recesji oraz wprowadzenia dodatkowych środków w związku z kryzysem łączny deficyt budżetowy na 2020 r. skorygowano do poziomu 7,5 % PKB, co stanowi równowartość 11 mld USD. Chociaż część deficytu budżetowego można sfinansować wewnętrznie, rząd ma także do spłacenia zadłużenie zewnętrzne, z którego 5 mld USD ma termin zapadalności w 2020 r. MFW szacuje, że w 2020 r. łączna luka w finansowaniu zewnętrznym wyniesie ok. 12 mld USD. W tej sytuacji MFW zgodził się na zwiększenie kwoty w ramach ostatnio wynegocjowanego trzyletniego programu z 5,5 mld USD do 10 mld USD, z czego 3,5 mld USD zostanie udostępnione w tym roku. Oprócz pożyczki z Banku Światowego i pozostającej do wypłaty transzy 500 mln EUR z obecnego unijnego programu pomocy makrofinansowej, w przypadku której to transzy warunki zostały spełnione, a wypłata przewidywana jest w drugim kwartale 2020 r. (jak tylko zrealizowane zostaną wcześniejsze działania w związku z nowym programem MFW), dostępne jest finansowanie w kwocie ok. 5 mld USD. Pozostała część luki w wysokości 12 mld USD musiałaby zostać pokryta przy pomocy dodatkowego oficjalnego finansowania lub przez sięgnięcie do oficjalnych rezerw walutowych. W związku z tym uzasadniony jest nowy program pomocy makrofinansowej o łącznej puli środków w wysokości 1,2 mld EUR.

Południowe sąsiedztwo

W Jordanii recesja jest nie do uniknięcia ze względu na rosnącą presję na bilans płatniczy, co odzwierciedla ograniczoną przestrzeń polityczną tego kraju. Przewiduje się, że pandemia koronawirusa będzie miała znaczący wpływ na gospodarkę Jordanii, ponieważ spowoduje zakłócenia w przepływach handlowych, globalnych łańcuchach wartości

i w turystyce. Ze względu na ograniczoną przestrzeń fiskalną Jordania uruchomiła dotychczas przede wszystkim środki polityki pieniężnej, aby ograniczyć szkody dla gospodarki. Jednakże z uwagi na powszechnie wprowadzone zasady izolacji skuteczność tych środków jest ograniczona. W 2020 r. gospodarka prawdopodobnie popadnie w recesję, co będzie miało poważne konsekwencje dla i tak już wysokiego poziomu bezrobocia (ok. 19 % na koniec 2019 r.). Oczekuje się, że deficyt budżetowy zwiększy się do poziomu powyżej 5 % PKB, w szczególności ze względu na spodziewany spadek dochodów podatkowych. W związku z tym w 2020 r. dług publiczny brutto przekroczy prawdopodobnie 100 % PKB. Dla utrzymania na niskim poziomie obciążenia związanego ze stopami procentowymi i wspierania zdolności obsługi zadłużenia zasadnicze znaczenie będzie miało pozyskanie pożyczek na preferencyjnych warunkach z przeznaczeniem na finansowanie deficytu budżetowego. Nawet przed wybuchem pandemii koronawirusa potrzeby Jordani w zakresie finansowania zewnętrznego były znaczne. W związku z tym w styczniu 2020 r. UE przyjęła decyzję w sprawie operacji pomocy makrofinansowej w wysokości 500 mln EUR. Z powodu kryzysu związanego z COVID-19 potrzeby te wzrosły jeszcze bardziej. Przewiduje się, że w wyniku gwałtownego spadku ruchu turystycznego zwiększy się deficyt obrotów bieżących, natomiast znaczący wzrost stóp procentowych, z jakim gospodarki wschodzące mają do czynienia na rynkach finansowych, może zagrażać refinansowaniu euroobligacji o wartości 1,25 mld USD, których termin wykupu przypada w październiku 2020 r. Na podstawie bieżących informacji szacuje się, że do wypełnienia pozostaje luka w finansowaniu na bieżący rok w wysokości ok. 1,5 mld USD oraz że uzasadniona jest dodatkowa pomoc makrofinansowa w wysokości 200 mln EUR. W połączeniu z istniejącym programem pomocy makrofinansowej przełoży się to na łączną kwotę 700 mln EUR¹.

Znaczące potrzeby Tunezji w zakresie finansowania wymagają wsparcia międzynarodowego w obliczu rosnącego kryzysu gospodarczego. Tunezja prawdopodobnie znajdzie się w recesji w 2020 r., ponieważ spadek światowego popytu oraz wpływ środków ograniczających rozprzestrzenianie się koronawirusa wprowadzonych w połowie marca spowodują znaczące ograniczenie działalności gospodarczej. Wprawdzie w celu złagodzenia skutków gospodarczych kryzysu wprowadzono pewne środki polityki pieniężnej i budżetowej, ale nadal utrzymują się zakłócenia równowagi makroekonomicznej, przestrzeń polityczna pozostaje ograniczona, a potrzeby w zakresie finansowania zewnętrznego mają wzrosnąć w ciągu roku. Pogorszenie koniunktury przełoży się na trudną sytuację w zakresie zatrudnienia i będzie zagrażać stabilności społecznej. Spowoduje to również poważne pogorszenie sytuacji budżetowej, zmniejszenie dochodów i dodatkową presję na wydatki na wsparcie gospodarki i systemu opieki zdrowotnej. W rezultacie w 2020 r. prawdopodobnie znacznie zwiększy się deficyt budżetowy oraz wzrośnie dług publiczny. Rząd przewiduje większy niż prognozowano deficyt budżetowy (do 4,3 % PKB), który będzie wymagał uruchomienia dodatkowego finansowania zewnętrznego w kwocie ok. 1 mld USD (czyli 2,6 % PKB). Potrzeby w zakresie bilansu płatniczego będą jeszcze większe (ok. 4,7 % PKB), biorąc pod uwagę przewidywane skutki pandemii dla sektora prywatnego oraz jego dostępu do finansowania zewnętrznego. Gwałtowny spadek wpływów z tytułu przekazów emigrantów i z turystyki (ponad 7 % PKB), pomimo niższych cen ropy,

¹ Z zastrzeżeniem szybkiego przyjęcia zbiorczej decyzji w sprawie pomocy makrofinansowej Komisja planuje połączyć wprowadzanie w życie niniejszej decyzji w sprawie pomocy makrofinansowej w odniesieniu do Jordani z wprowadzaniem w życie decyzji w sprawie pomocy makrofinansowej w wysokości 500 mln EUR przyjętej w styczniu 2020 r. Oznaczałoby to konieczność uzgodnienia z Jordanią jednego protokołu ustaleń, zgodnie z którym pierwsza i druga wypłata stanowiłyby połączenie części pożyczkowych z obu decyzji, natomiast trzecia wypłata wynikałaby wyłącznie z decyzji ze stycznia 2020 r. Okresy dostępności określone w obu decyzjach byłyby zachowane.

doprowadzi również do niedoboru dochodów walutowych. W 2020 r. rząd najprawdopodobniej nie będzie w stanie zaspokoić swoich potrzeb w zakresie finansowania na rynkach krajowych i międzynarodowych i dlatego zwrócił się do MFW o pomoc nadzwyczajną o równowartości 753 mln USD (100 % udziału Tunezji w MFW). W tym roku potrzeby sektora instytucji rządowych i samorządowych w zakresie finansowania zewnętrznego wynoszą ok. 3,5 mld USD, a szczyt potrzeb związany z terminami spłaty przypada w kwietniu i czerwcu, co wywiera presję na płynność. Ponadto przewiduje się dalsze zwiększenie potrzeb w zakresie finansowania w zależności od wpływu COVID-19 na sytuację budżetową i podejmowanych w związku z tym działań, podczas gdy dostęp do rynków finansowych pozostanie bardzo dużym wyzwaniem w ciągu roku, a powodzenie planowanej emisji długu na rynku na kwotę 1,1 mld USD nie jest już oczywiste. Na podstawie bieżących informacji szacuje się, że do wypełnienia pozostaje luka w finansowaniu na bieżący rok w wysokości ok. 2,5 mld EUR oraz że uzasadniony jest program pomocy makrofinansowej w wysokości 600 mln EUR.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Proponowana operacja pomocy makrofinansowej ma miejsce w wyjątkowych okolicznościach uzasadniających niezwykle pilną konieczność działania w związku z pandemią koronawirusa. Proponowana pomoc makrofinansowa jest zgodna ze zobowiązaniem UE do wspierania partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w radzeniu sobie z bieżącymi trudnościami gospodarczymi. Jest ona również spójna z zasadami stosowania instrumentu, jakim jest pomoc makrofinansowa, obejmującymi następujące wymogi: wyjątkowy i uzupełniający charakter, uzależnienie od spełnienia określonych warunków – w tym: politycznych – oraz dyscyplina finansowa. W trakcie realizacji operacji udzielania pomocy makrofinansowej Komisja będzie nadal monitorować i oceniać spełnianie wspomnianych wyżej kryteriów, a także weryfikować – w ścisłej współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych – spełnianie politycznych warunków wstępnych.

Podczas wdrażania pomocy Komisja zapewni spójność z ostatnimi i trwającymi operacjami wsparcia makrofinansowego, w szczególności tymi, które realizowane są na podstawie następujących decyzji w sprawie wsparcia makrofinansowego:

- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1112 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Tunezji;
- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1565 z dnia 13 września 2017 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii;
- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/598 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji;
- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/947 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Ukrainie;
- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/33 z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Jordańskiemu Królestwu Haszymidzkiemu.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

UE uruchamia wszystkie dostępne instrumenty i ściśle koordynuje działania z państwami członkowskimi, a także z europejskimi instytucjami finansowymi, aby jako „Drużyna

Europy” zapewnić w ramach działań zewnętrznych skuteczną reakcję na kryzys związany z COVID-19. Pomoc makrofinansowa Unii jest częścią tych działań w odniesieniu do regionów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa, stanowiąc uzupełnienie dotacji na łączną kwotę 3,87 mld EUR uruchomionych w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, w tym łączenia różnych form wsparcia i wkładów na rzecz instrumentów finansowych za pośrednictwem platformy inwestycyjnej dla partnerów objętych polityką sąsiedztwa i forum inwestycyjnego Bałkanów Zachodnich. Ponadto w ramach upoważnienia Europejskiego Banku Inwestycyjnego do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich w dalszym ciągu będą udzielane pożyczki na inwestycje sektora publicznego i prywatnego. Partnerzy objęci polityką sąsiedztwa będą mogli także skorzystać z programów inwestycyjnych objętych gwarancjami Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju na kwotę 0,5 mld EUR, ukierunkowanych teraz głównie na finansowanie MŚP.

Wspierając przyjęcie przez władze odpowiednich ram na potrzeby krótkoterminowej polityki makroekonomicznej i reform strukturalnych, pomoc makrofinansowa Unii zwiększy wartość dodaną łącznego zaangażowania UE i efektywność całej interwencji UE, m.in. za pośrednictwem innych instrumentów finansowych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowi art. 212 TFUE. Z uwagi na pilność, która wynika z obecnej sytuacji, podstawę wniosku mógłby stanowić również art. 213 TFUE. Komisja postanowiła jednak za podstawę niniejszego wniosku przyjąć art. 212 TFUE, tak by wniosek podlegał zwykłej procedurze ustawodawczej z pełnym udziałem Parlamentu Europejskiego. Komisja liczy na współpracę Parlamentu Europejskiego i Rady, by możliwe było szybkie przyjęcie aktu.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Niniejszy wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE. Zasada pomocniczości ma zastosowanie, gdyż cel przywrócenia krótkoterminowej stabilności makroekonomicznej beneficjenta nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej. Do głównych przyczyn zalicza się większą skalę oraz łatwiejszą koordynację działań darczyńców w celu zapewniania jak największej efektywności pomocy.

• Proporcjonalność

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności: ogranicza się on do minimum koniecznego do osiągnięcia celu, jakim jest krótkoterminowa stabilność makroekonomiczna, przez ograniczenie ryzyka ewentualnej niewypłacalności i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

Ze względu na skalę potrzeb beneficjenta w zakresie finansowania zewnętrznego w 2020 i 2021 r., kwota pomocy będzie odpowiadać stosunkowo niewielkiej części tych potrzeb. Biorąc pod uwagę wielkość pomocy dla beneficjentów zadeklarowanej przez innych dwustronnych i wielostronnych darczyńców i wierzycieli, uznaje się, że z perspektywy UE jest to odpowiedni poziom obciążenia.

- **Wybór instrumentu**

Finansowanie typu *project finance* lub pomoc techniczna nie byłyby odpowiednim ani wystarczającym narzędziem realizacji zakładanych celów makroekonomicznych. Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na możliwości jej szybkiego wdrożenia celem złagodzenia bieżących ograniczeń beneficjentów w zakresie finansowania zewnętrznego oraz na wsparciu budowy stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych ram dla reform strukturalnych. Poprzez pomoc w ustanowieniu właściwych ogólnych ram dla polityki makroekonomicznej i strukturalnej, pomoc makrofinansowa może zwiększyć skuteczność działań finansowanych u beneficjentów w ramach innych, bardziej ukierunkowanych instrumentów finansowych UE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Wszystkie operacje pomocy makrofinansowej podlegają ocenie *ex post*, która jest przeprowadzana zazwyczaj w ciągu dwóch lat od zakończenia okresu dostępności określonego w decyzji o przyznaniu pomocy. Działania mają dwójaki cel: (i) analizowanie wpływu pomocy makrofinansowej na gospodarkę beneficjenta, a w szczególności na stabilność jego zewnętrznej pozycji finansowej; (ii) ocenę wartości dodanej interwencji UE.

Z przeprowadzonych dotychczas ocen wynika, że operacje pomocy makrofinansowej przyczyniają się do poprawy stabilności zewnętrznej i stabilności makroekonomicznej beneficjenta oraz do realizacji reform strukturalnych. Operacje pomocy makrofinansowej wywarły pozytywny wpływ na bilans płatniczy beneficjenta i umożliwiły złagodzenie ograniczeń budżetowych. Doprowadziły również do nieznacznie wyższego wzrostu gospodarczego.

Wszystkie oceny wskazują, że ważnym atrybutem pomocy makrofinansowej UE w porównaniu z alternatywnymi źródłami finansowania są bardzo preferencyjne warunki, tj. stosunkowo niskie stopy oprocentowania, długi okres zapadalności oraz długi okres karencji. Tworzy to przestrzeń fiskalną i przyczynia się do zapewnienia zdolności obsługi długu publicznego.

Oceny *ex post* potwierdzają również, że poprzednie programy pomocy makrofinansowej zostały wdrożone efektywnie i były dobrze skoordynowane z innymi programami UE oraz programami pozostałych darczyńców (zwłaszcza MFW i Banku Światowego). Warunkowość polityczną pomocy makrofinansowej uznaje się za odrębną od warunkowości stosowanej przez MFW, choć wymogi stosowane przez UE uzupełniają wymogi MFW lub potęgują ich skuteczność. Ostatnie doświadczenia pokazują, że istnienie dwóch niezależnych, lecz skoordynowanych programów zwiększa zdolność do osiągnięcia pożądanych rezultatów dzięki warunkom, które się wzajemnie uzupełniają, i połączeniu zasobów finansowych.

W ocenach wskazuje się również na niedociągnięcia w przypadku każdej operacji pomocy makrofinansowej, przy czym najbardziej powszechne są brak widoczności tych operacji i niekiedy długi proces negocjacyjny. Komisja bliżej przeanalizuje wskazane ograniczenia w ramach zbliżającej się oceny operacji przeprowadzonych w latach 2010-2020, która ma się rozpocząć w 2020 r. Ocena ta mogłaby także stanowić dobrą podstawę do dalszej refleksji na

temat zakresu i innych aspektów instrumentu, jakim jest pomoc makrofinansowa, oraz współzależności między nim a innymi instrumentami polityki zewnętrznej UE.

Wszystkie sprawozdania końcowe z zakończonych ocen *ex post* operacji pomocy makrofinansowej są publikowane na stronie https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Pomoc makrofinansowa stanowi integralną część reakcji UE i wspólnoty międzynarodowej na kryzys w związku z COVID-19. Przygotowując niniejszy wniosek w sprawie pomocy makrofinansowej, służby Komisji konsultowały się z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, który jest w trakcie opracowywania znacznych programów finansowania, a także z innymi wielostronnymi i dwustronnymi wierzycielami i darczyńcami. Komisja utrzymywała również regularne kontakty z władzami krajowymi potencjalnych beneficjentów.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Ze względu na konieczność szybkiego przyjęcia wniosku, Komisja przeprowadzi ocenę operacyjną jakości i wiarygodności publicznego obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych beneficjenta lub, jeśli będzie to konieczne, dokona tego z pomocą ekspertów zewnętrznych.

- **Ocena skutków**

Pomoc makrofinansowa Unii jest instrumentem stosowanym w sytuacjach nadzwyczajnych, mającym na celu zmniejszenie ryzyka niewykonania zobowiązań przez partnerów i załamania ich gospodarki poprzez zaspokajanie krótkoterminowych potrzeb beneficjentów w zakresie finansowania zewnętrznego, przy jednoczesnym wspieraniu środków w zakresie polityki mających na celu poprawę bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej oraz przywrócenie trwałego wzrostu gospodarczego. W związku z tym niniejszy wniosek dotyczący pomocy makrofinansowej jest zwolniony z wymogu przeprowadzenia oceny skutków zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa (SWD(2015) 111 final), jako że należy szybko podjąć działania w sytuacji nadzwyczajnej, która wymaga szybkiej reakcji.

4. WPLYW NA BUDŻET

Planowana pomoc zostanie udzielona w formie pożyczek i powinna zostać sfinansowana poprzez operację zaciągnięcia pożyczek, którą Komisja przeprowadzi w imieniu UE. Wpływ pomocy na budżet będzie odpowiadał kwocie zasilającej – w wysokości 9 % wypłaconych w ramach pożyczki kwot – Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych UE. Przy założeniu, że pożyczki zostaną wypłacone w 2020 r., oraz zgodnie z przepisami regulującymi funkcjonowanie Funduszu Gwarancyjnego², kwota, która ma zasilić fundusz, zostanie ujęta w budżecie na rok $n+2$, gdzie rok n jest rokiem wypłaty. Wpływ kwot wypłaconych w 2020 r. zostanie zatem zapisany w budżecie na 2022 r. w maksymalnej kwocie 270 mln EUR. Gdyby część pożyczek została wypłacona w 2021 r., odpowiednia kwota zasilająca zostanie zapisana w budżecie na 2023 r.

² Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 z dnia 25 maja 2009 r. ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 10).

Zdaniem Komisji kwoty wydzielone w Funduszu Gwarancji zapewniają odpowiedni bufor chroniący budżet UE przed zobowiązaniami warunkowymi związanymi z tymi pożyczkami w ramach pomocy makrofinansowej. Nie można jednak wykluczyć, że obecna sytuacja makroekonomiczna oraz potencjalna koncentracja ryzyka kredytowego mogą sprawić, że podczas okresu pożyczek konieczne będzie wydzielenie dodatkowych środków budżetowych.

Komisja ocenia, że wpływ budżetowy proponowanych operacji pomocy makrofinansowej może zostać uwzględniony we wniosku Komisji dotyczącym kolejnych wieloletnich ram finansowych.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Unia Europejska udostępni partnerom pomoc makrofinansową w łącznej maksymalnej kwocie 3 mld EUR, udzielaną w formie pożyczek średnio- i długoterminowych, które posłużą do pokrycia ich pozostających do zaspokojenia potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego w latach 2020–2021.

Na podstawie wstępnej oceny potrzeb w zakresie finansowania kwoty pomocy makrofinansowej, która ma zostać udostępniona, rozkładają się na beneficjentów w następujący sposób:

- 180 mln EUR dla Republiki Albanii
- 250 mln EUR dla Bośni i Hercegowiny
- 150 mln EUR dla Gruzji
- 200 mln EUR dla Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego
- 100 mln EUR dla Kosowa
- 100 mln EUR dla Republiki Mołdawii
- 60 mln EUR dla Czarnogóry
- 160 mln EUR dla Republiki Macedonii Północnej
- 600 mln EUR dla Republiki Tunezyjskiej
- 1,2 mld EUR dla Ukrainy

Pomoc ma zostać wypłacona w dwóch transzach pożyczki. Zakłada się, że wypłata pierwszej transzy nastąpi w połowie 2020 r. Druga transza mogłaby zostać wypłacona w czwartym kwartale 2020 r. lub w pierwszej połowie 2021 r. pod warunkiem, że powiązane środki z zakresu polityki zostaną terminowo wdrożone.

Pomocą będzie zarządzać Komisja. W odniesieniu do pomocy zastosowanie mają szczególne przepisy dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym oraz innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym.

Komisja i władze każdego partnera oddzielnie uzgodnią protokół ustaleń określający środki w zakresie reformy związane z proponowaną operacją pomocy makrofinansowej, w tym harmonogram i kolejność działań. Ponadto, zgodnie ze zwyczajową praktyką w przypadku pomocy makrofinansowej, wypłaty środków będą uzależnione między innymi od zadowalających postępów w programie MFW i ciągłego korzystania przez partnera ze środków MFW.

Wniosek zawiera klauzulę wygaśnięcia. Proponowana pomoc makrofinansowa udostępniana jest na 12-miesięczny okres, rozpoczynający się pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń.

Komisja co roku będzie przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku. Ponadto Komisja oceni realizację celów pomocy, w tym w kontekście oceny *ex post*, którą Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki udostępniona została pomoc.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej na rzecz partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Obecny kryzys związany z COVID-19 wywiera bardzo negatywny wpływ na stabilność gospodarczą i finansową regionów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa. Sytuacja poszczególnych partnerów pod względem bilansu płatniczego i budżetu stała się niezwykle trudna i w dalszym ciągu szybko się pogarsza, a gospodarka zmierza ku recesji. Wiele argumentów przemawia za tym, aby UE podjęła szybkie i zdecydowane działania w celu wsparcia tych gospodarek. Niniejszy wniosek dotyczący udzielenia pomocy makrofinansowej przez Unię obejmuje zatem dziesięciu partnerów: w regionie objętym procesem rozszerzenia: Republikę Albanii, Bośnię i Hercegowinę, Kosowo*, Czarnogórę, Republikę Macedonii Północnej; we wschodnim sąsiedztwie: Gruzję, Republikę Mołdawii i Ukrainę oraz w południowym sąsiedztwie: Jordańskie Królestwo Haszymidzkie i Republikę Tunezyjską (dalej „partner/partnerzy”).
- (2) Konieczność udzielenia natychmiastowej pomocy jest związana z pilnym zapotrzebowaniem partnerów na finansowanie, które zostałyby udzielone dodatkowo w stosunku do finansowania zapewnianego za pośrednictwem innych instrumentów UE oraz przez międzynarodowe instytucje finansowe, państwa członkowskie UE i innych dwustronnych darczyńców, aby stworzyć w perspektywie krótkoterminowej przestrzeń polityczną, która umożliwi władzom wdrożenie środków w celu przeciwdziałania skutkom gospodarczemu kryzysu związanego z COVID-19.

*

Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

- (3) Władze każdego partnera oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) uzgodniły lub wkrótce uzgodnią program, który będzie wspierany za pomocą porozumienia finansowego z MFW.
- (4) Unijna pomoc makrofinansowa powinna stanowić instrument finansowy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, mający formę niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego, służący zaspokojeniu pilnych potrzeb beneficjenta w zakresie finansowania zewnętrznego, w połączeniu z porozumieniem z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) dotyczącym wypłaty środków, która jest uzależniona od realizacji uzgodnionego programu reform gospodarczych. W sytuacji obecnego kryzysu związanego z COVID-19 unijna pomoc makrofinansowa powinna być dostępna również dla partnerów korzystających z nadzwyczajnego finansowania zapewnianego przez MFW, które może nie być uzależnione od wcześniejszych działań ani spełnienia określonych warunków – np. poprzez instrument szybkiego finansowania (Rapid Financing Instrument – RFI). Pomoc ta powinna zatem być udzielana na krótszy okres, ograniczać się do dwóch wypłat i stanowić podstawę realizacji programu polityki obejmującego ograniczony zestaw reform.
- (5) Wsparcie finansowe udzielane przez Unię partnerom jest zgodne z zasadami Unii określonymi w polityce rozszerzenia i polityce sąsiedztwa.
- (6) Biorąc pod uwagę, że partnerzy uczestniczą w procesie przedakcesyjnym lub akcesyjnym lub są objęci europejską polityką sąsiedztwa, kwalifikują się do otrzymywania unijnej pomocy makrofinansowej.
- (7) Biorąc pod uwagę, że przewiduje się, iż drastycznie wzrastające potrzeby partnerów w zakresie finansowania zewnętrznego znacznie przekroczą środki, które zostaną udostępnione przez MFW i inne instytucje wielostronne, pomoc makrofinansowa, której Unia ma udzielić partnerom, jest w obecnych nadzwyczajnych okolicznościach uważana za właściwą odpowiedź na wnioski partnerów o wsparcie na rzecz stabilizacji finansowej. Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby wsparcie na rzecz stabilizacji gospodarczej, ponieważ uzupełniałaby środki udostępnione w ramach porozumienia finansowego z MFW.
- (8) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie przywrócenia partnerom trwałego finansowania zewnętrznego, a tym samym wsparcie wznowienia ich gospodarczego i społecznego rozwoju.
- (9) Kwota unijnej pomocy makrofinansowej ustalana jest w oparciu o wstępną ocenę szacunkową pozostających do zaspokojenia potrzeb każdego partnera w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnia jego zdolność do finansowania się z własnych zasobów, w szczególności z rezerw walutowych, którymi dysponuje. Unijna pomoc makrofinansowa powinna uzupełniać programy i zasoby udostępniane przez MFW i Bank Światowy. Przy ustalaniu kwoty pomocy uwzględnia się również potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążeń między Unią a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.
- (10) Komisja powinna zapewnić zgodność prawną i merytoryczną unijnej pomocy makrofinansowej z głównymi zasadami i celami różnych obszarów działań zewnętrznych oraz innych stosownych polityk Unii, oraz ze środkami podejmowanymi w tych obszarach i politykach.

- (11) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie polityki zewnętrznej Unii wobec partnerów. Służby Komisji i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny ściśle współpracować przez cały okres operacji pomocy makrofinansowej w celu koordynowania i zapewnienia spójności polityki zewnętrznej Unii.
- (12) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać zaangażowanie partnerów w przestrzeganie wartości podzielanych przez te państwa i Unię, w tym demokracji, praworządności, dobrych rządów, poszanowania praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa, a także ich zaangażowanie w przestrzeganie zasady otwartego, opartego na zasadach i uczciwego handlu.
- (13) Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej powinno być respektowanie przez partnerów skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka. Ponadto cele szczególne unijnej pomocy makrofinansowej powinny polegać na zwiększeniu efektywności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi w państwach będących partnerami i wspieraniu reform strukturalnych przyczyniających się do trwałego wzrostu gospodarczego i konsolidacji budżetowej. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny regularnie monitorować zarówno spełnienie warunków wstępnych, jak i realizację tych celów.
- (14) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii związanych z unijną pomocą makrofinansową partnerzy powinni wprowadzić stosowne środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Należy również zapewnić kontrole przeprowadzane przez Komisję, kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy oraz wykonywanie kompetencji przez Prokuraturę Europejską.
- (15) Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej nie narusza uprawnień Parlamentu Europejskiego i Rady (jako władzy budżetowej Unii).
- (16) Kwoty przeznaczone na pomoc makrofinansową powinny odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- (17) Unijną pomocą makrofinansową powinna zarządzać Komisja. Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania niniejszej decyzji, Komisja powinna regularnie informować wspomniane instytucje o rozwoju sytuacji w związku z pomocą i udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej decyzji należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³.
- (19) Unijna pomoc makrofinansowa powinna podlegać warunkom dotyczącym polityki gospodarczej, które mają zostać określone w protokole ustaleń. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania i ze względu na skuteczność Komisja powinna być uprawniona do negocjowania tych warunków z władzami partnera pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

nr 182/2011. Na mocy tego rozporządzenia procedura doradcza powinna, co do zasady, mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach innych niż te określone we wspomnianym rozporządzeniu. Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ pomocy w kwocie większej niż 90 mln EUR, w odniesieniu do takich operacji należy stosować procedurę sprawdzającą. Mając na uwadze kwotę unijnej pomocy makrofinansowej skierowanej do każdego partnera, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń z Czarnogórą należy zastosować procedurę doradczą, natomiast procedurę sprawdzającą należy zastosować w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń z pozostałymi partnerami objętymi zakresem niniejszej decyzji oraz, odpowiednio, do wszelkiego zmniejszenia, zawieszenia lub anulowania pomocy,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Unia udostępnia Republice Albanii, Bośni i Hercegowinie, Gruzji, Jordańskiemu Królestwu Haszymidzkemu, Kosowu, Republice Mołdawii, Czarnogórze, Republice Macedonii Północnej, Republice Tunezyjskiej i Ukrainie („partner/partnerzy”) pomoc makrofinansową („unijną pomoc makrofinansową”) w maksymalnej łącznej kwocie 3 mld EUR w celu wspierania stabilizacji gospodarczej i programu znaczących reform w tych państwach. Pomoc przyczynia się do pokrycia pilnych potrzeb partnerów w zakresie bilansu płatniczego, jak określono w programie wspieranym przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), i jest przyznawana w następujący sposób:
 - a) 180 mln EUR dla Republiki Albanii;
 - b) 250 mln EUR dla Bośni i Hercegowiny;
 - c) 150 mln EUR dla Gruzji;
 - d) 200 mln EUR dla Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego;
 - e) 100 mln EUR dla Kosowa;
 - f) 100 mln EUR dla Republiki Mołdawii;
 - g) 60 mln EUR dla Czarnogóry;
 - h) 160 mln EUR dla Republiki Macedonii Północnej;
 - i) 600 mln EUR dla Republiki Tunezyjskiej;
 - j) 1,2 mld EUR dla Ukrainy.
2. Pełna kwota unijnej pomocy makrofinansowej zostanie udostępniona każdemu partnerowi w formie pożyczek. Komisja jest upoważniona do pożyczania w imieniu Unii niezbędnych środków na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych i do ich dalszego pożyczania partnerowi. Maksymalny średni termin wymagalności pożyczek wynosi 15 lat.
3. Przekazywaniem unijnej pomocy makrofinansowej zarządza Komisja w sposób spójny z umowami lub ustaleniami między MFW a partnerem. Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Radę o postępach w udzielaniu unijnej pomocy makrofinansowej, w tym o wypłacie tej pomocy, i w stosownym terminie udostępnia tym instytucjom odpowiednie dokumenty.

4. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest na okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń, o którym mowa w art. 3 ust. 1.
5. Jeżeli w okresie wypłacania unijnej pomocy makrofinansowej potrzeby finansowe partnera znacznie się zmniejszą w stosunku do pierwotnych założeń, Komisja – działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2 – obniża wysokość takiej pomocy, zawiesza ją lub ją anuluje.

Artykuł 2

1. Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez partnera skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.
2. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują wypełnienie tego warunku wstępnego przez cały czas udzielania unijnej pomocy makrofinansowej.
3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE⁴.

Artykuł 3

1. Komisja, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2, uzgadnia z władzami każdego partnera jasno określone warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe, koncentrując się na reformach strukturalnych i zdrowych finansach publicznych, którym to warunkom ma podlegać unijna pomoc makrofinansowa i które mają zostać określone w protokole ustaleń („protokół ustaleń”) zawierającym harmonogram spełnienia tych warunków. Warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe określone w protokole ustaleń są zgodne z umowami lub ustaleniami, o których mowa w art. 1 ust. 3, w tym z programami w zakresie dostosowań makroekonomicznych i reform strukturalnych realizowanymi przez partnera przy wsparciu MFW.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1, w szczególności służą zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi w państwach będących partnerami, w tym w odniesieniu do wykorzystania unijnej pomocy makrofinansowej. Podczas opracowywania środków z zakresu polityki uwzględnia się również należycie postępy we wzajemnym otwieraniu rynku, rozwój opartego na zasadach i uczciwego handlu oraz inne priorytety w kontekście unijnej polityki zewnętrznej. Komisja regularnie monitoruje postępy w osiąganiu tych celów.
3. Szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej określone są w umowie pożyczki, która zostanie zawarta między Komisją a władzami każdego partnera oddzielnie.
4. Komisja ocenia w regularnych odstępach czasu, czy warunki określone w art. 4 ust. 3 są nadal spełniane, w tym czy polityka gospodarcza partnera jest zgodna z celami unijnej pomocy makrofinansowej. Komisja działa w tym zakresie w ścisłej

⁴ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

współpracy z MFW i Bankiem Światowym oraz – jeżeli jest to konieczne – z Parlamentem Europejskim i Radą.

Artykuł 4

1. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest przez Komisję w dwóch transzach, z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w ust. 3. Wysokość każdej transzy określa się w protokole ustaleń, o którym mowa w art. 3.
2. Kwoty unijnej pomocy makrofinansowej są zabezpieczane, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 480/2009⁵.
3. O przekazaniu transz decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od spełnienia wszystkich następujących warunków:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 2;
 - b) udokumentowania stałych zadowalających postępów we wdrażaniu innych niż ostrożnościowe rozwiązań MFW w zakresie udzielania pożyczek;
 - c) zadowalającej realizacji warunków dotyczących polityki gospodarczej oraz warunków finansowych uzgodnionych w protokole ustaleń.

Wypłata drugiej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pierwszej transzy pożyczki.
4. Jeżeli warunki, o których mowa w ust. 3 akapit pierwszy, nie zostały spełnione, Komisja tymczasowo zawiesza lub anuluje wypłatę unijnej pomocy makrofinansowej. W takich przypadkach Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o przyczynach zawieszenia lub anulowania.
5. Unijna pomoc makrofinansowa jest wypłacana bankowi centralnemu partnera. Środki finansowe Unii mogą zostać przekazane Ministerstwu Finansów jako beneficjentowi końcowemu, z zastrzeżeniem postanowień, które mają zostać uzgodnione w protokole ustaleń, w tym potwierdzenia pozostających do zaspokojenia budżetowych potrzeb finansowych.

Artykuł 5

1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek związane z unijną pomocą makrofinansową przeprowadzane są w euro z tą samą datą waluty i nie angażują Unii w transformację terminów zapadalności ani nie narażają jej na żadne ryzyko walutowe lub ryzyko stopy procentowej ani na żadne inne ryzyko handlowe.
2. Jeżeli pozwalają na to okoliczności i jeżeli partner złoży stosowny wniosek, Komisja może podjąć kroki niezbędne do zapewnienia, aby w warunkach dotyczących udzielania pożyczki uwzględniona została klauzula wcześniejszej spłaty i aby odpowiadała jej odpowiednia klauzula w warunkach operacji zaciągania pożyczek.
3. Jeżeli okoliczności pozwalają na uzyskanie korzystniejszego oprocentowania udzielonej pożyczki i jeżeli partner złoży stosowny wniosek, Komisja może zdecydować o refinansowaniu całości lub części zaciągniętej pierwotnie pożyczki

⁵ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 z dnia 25 maja 2009 r. ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 10).

lub może zmienić odpowiednie warunki finansowe. Operacje refinansowania lub zmiany warunków pożyczki przeprowadzane są zgodnie z ust. 1 i 4 oraz nie skutkują przedłużeniem terminu wymagalności danej pożyczki ani zwiększeniem kwoty kapitału pozostającej do spłaty na dzień refinansowania lub zmiany warunków pożyczki.

4. Partner pokrywa wszystkie koszty poniesione przez Unię, które mają związek z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji.
5. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

Artykuł 6

1. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁶.
2. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana w ramach zarządzania bezpośredniego.
3. Umowa pożyczki, o której mowa w art. 3 ust. 3, zawiera postanowienia:
 - a) zapewniające, aby partner regularnie sprawdzał, czy środki finansowe pochodzące z budżetu Unii zostały właściwie wykorzystane, wprowadzał odpowiednie środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz, w razie konieczności, podejmował działania prawne zmierzające do odzyskania wszelkich środków udostępnionych na mocy niniejszej decyzji, które zostały sprzeniewierzone;
 - b) zapewniające ochronę interesów finansowych Unii, w szczególności przewidujące wprowadzenie konkretnych środków związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom mającym wpływ na unijną pomoc makrofinansową, oraz ze zwalczaniem takich zjawisk, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁷, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96⁸, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁹ oraz, w przypadku państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy w odniesieniu do Prokuratury Europejskiej, rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939¹⁰. W tym celu Europejski Urząd ds.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁷ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹⁰ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest w szczególności wyraźnie upoważniony do prowadzenia dochodzeń, w tym zwłaszcza kontroli na miejscu i inspekcji, obejmujących czynności z zakresu kryminalistyki cyfrowej i przesłuchania;

- c) wyraźnie upoważniające Komisję lub jej przedstawicieli do przeprowadzania kontroli, w tym kontroli na miejscu i inspekcji;
 - d) wyraźnie upoważniające Komisję i Trybunał Obrachunkowy do przeprowadzania – w okresie, na jaki została udostępniona unijna pomoc makrofinansowa, i po jego upływie – kontroli, w tym kontroli dokumentów i kontroli na miejscu, takich jak ocena operacyjna;
 - e) zapewniające, by Unia była uprawniona do żądania wcześniejszej spłaty pożyczki, jeżeli stwierdzono, że w związku z zarządzaniem unijną pomocą finansową partner uczestniczył w jakiegokolwiek czynności stanowiącej przykład nadużycia finansowego lub korupcji bądź w jakiegokolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii;
 - f) zapewniające, aby wszystkie koszty poniesione przez Unię, które związane są z pomocą finansową, zostały pokryte przez partnera.
4. Przed udzieleniem unijnej pomocy makrofinansowej Komisja ocenia w drodze oceny operacyjnej prawidłowość stosowanych przez partnera uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli, które są istotne dla tej pomocy.

Artykuł 7

- 1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
- 2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, w odniesieniu do unijnej pomocy makrofinansowej dla Czarnogóry stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, natomiast w odniesieniu do unijnej pomocy makrofinansowej dla pozostałych partnerów objętych zakresem niniejszej decyzji stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 8

- 1. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:
 - a) analizę postępów poczynionych w realizacji unijnej pomocy makrofinansowej;
 - b) ocenę sytuacji gospodarczej partnera i jego perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu środków z zakresu polityki, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - c) informacje o związku pomiędzy warunkami dotyczącymi polityki gospodarczej określonymi w protokole ustaleń, bieżącymi wynikami gospodarczymi i budżetowymi partnera a decyzjami Komisji dotyczącymi wypłaty poszczególnych transz unijnej pomocy makrofinansowej.

2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki udostępniona została pomoc, o którym mowa w art. 1 ust. 4, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post* zawierające ocenę rezultatów i efektywności ukończonych działań w ramach unijnej pomocy makrofinansowej oraz zakresu, w jakim przyczyniły się one do osiągnięcia celów tej pomocy.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cel(e)
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy
- 1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki operacyjne*
 - 3.2.3. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*
 - 3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Pomoc makrofinansowa na rzecz partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19

1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB¹¹, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Dziedzina polityki: Sprawy gospodarcze i finansowe

Działanie: Międzynarodowe kwestie gospodarcze i finansowe

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**¹²

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

„Pobudzenie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji: promowanie dobrobytu poza obszarem Unii Europejskiej”

1.4.2. Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Cel szczegółowy nr:

„Promowanie dobrobytu poza obszarem Unii Europejskiej”

Działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Działania DG ds. Gospodarczych i Finansowych związane z przedmiotową pomocą obejmują:

a) wspieranie stabilności makrofinansowej i reform pobudzających wzrost gospodarczy poza UE, w tym przez regularne dialogi gospodarcze z głównymi partnerami i udzielanie pomocy makrofinansowej; oraz

b) wspieranie procesu rozszerzenia i wdrażanie europejskiej polityki rozszerzenia i sąsiedztwa oraz innych priorytetów UE w państwach będących partnerami poprzez przeprowadzanie analizy ekonomicznej oraz udzielanie ocen i doradztwa w zakresie polityki.

¹¹ ABM: Activity Based Management – zarządzanie kosztami działań; ABB: Activity Based Budgeting – budżet zadaniowy.

¹² O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

- Przyczynienie się do pokrywania potrzeb partnera w zakresie finansowania zewnętrznego w kontekście znaczącego pogorszenia jego bilansu płatniczego ze względu na obecny kryzys związany z COVID-19.
- Częściowe zaspokojenie budżetowych potrzeb finansowych partnera.
- Wsparcie wysiłków na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zewnętrznej stabilizacji w ramach planowanego programu MFW.
- Wsparcie reform strukturalnych mających na celu poprawę ogólnego zarządzania makroekonomicznego, wzmocnienie zarządzania gospodarczego i zwiększenie przejrzystości oraz poprawę warunków sprzyjających trwałemu wzrostowi.

1.4.4. *Wskaźniki wyników i wpływu*

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

Władze partnerów będą zobowiązane do regularnego składania służbom Komisji sprawozdań dotyczących określonych wskaźników gospodarczych oraz do przedstawienia wyczerpującego sprawozdania dotyczącego spełnienia uzgodnionych warunków dotyczących polityki przed wypłatą wszystkich transz pomocy.

Po dokonaniu w razie potrzeby oceny operacyjnej obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych w państwach będących partnerami, służby Komisji kontynuować będą monitorowanie zarządzania finansami publicznymi. Delegatury UE w państwach będących partnerami będą także składać regularne sprawozdania dotyczące kwestii istotnych z punktu widzenia monitorowania pomocy. Służby Komisji pozostaną w ścisłym kontakcie z MFW oraz Bankiem Światowym, by korzystać z wiedzy, jaką instytucje te dysponują dzięki działalności prowadzonej przez nie w odpowiednim państwie będącym partnerem.

W proponowanej decyzji przewiduje się coroczne sprawozdanie dla Rady i Parlamentu Europejskiego zawierające ocenę wdrożenia przedmiotowej operacji. Pomoc zostanie poddana niezależnej ocenie *ex post* w ciągu dwóch lat po upływie okresu wdrażania.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Wypłata pomocy będzie uzależniona od spełnienia politycznych warunków wstępnych oraz poczynienia zadowalających postępów w wykonywaniu porozumienia finansowego uzgodnionego przez partnera i MFW. Ponadto Komisja uzgodni z władzami partnera konkretne warunki dotyczące polityki wymienione w protokole ustaleń.

Pomoc ma zostać wypłacona w dwóch transzach pożyczki. Zakłada się, że wypłata pierwszej transzy nastąpi w połowie 2020 r. Druga transza mogłaby zostać wypłacona w czwartym kwartale 2020 r. lub w pierwszej połowie 2021 r. pod warunkiem, że środki z zakresu polityki powiązane z każdą transzą zostaną terminowo wdrożone.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Instrument pomocy makrofinansowej opiera się na założeniach politycznych i ma na celu zaspokojenie krótko- i średnioterminowych potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego. W kontekście obecnego kryzysu związanego z COVID-19 pomoc makrofinansowa pozwoli zapewnić władzom przestrzeń w polityce gospodarczej umożliwiającą wprowadzenie skutecznych działań gospodarczych w odpowiedzi na kryzys. Pomagając partnerowi w przezwyciężeniu trudności gospodarczych spotęgowanych pojawieniem się kryzysu związanego z COVID-19, proponowana pomoc makrofinansowa przyczyni się do wsparcia stabilności makroekonomicznej i politycznej w państwach będących partnerami. Pomoc makrofinansowa uzupełni zasoby udostępnione przez międzynarodowe instytucje finansowe, dwustronnych darczyńców i inne instytucje finansowe UE. Dzięki temu przyczyni się do zwiększenia ogólnej skuteczności wsparcia finansowego udzielanego przez społeczność międzynarodową, jak również innej pomocy finansowej UE, w tym operacji wsparcia budżetowego.

Oprócz skutków finansowych proponowany program pomocy makrofinansowej wzmocni zaangażowanie rządów w realizację reform i ich dążenia do zacieśnienia stosunków z UE. Cel ten zostanie osiągnięty między innymi poprzez ustalenie odpowiednich warunków, od których będzie uzależniona wypłata pomocy. W szerszym kontekście program będzie sygnałem, że UE jest gotowa wspierać partnerów w przypadku trudności gospodarczych.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Operacje pomocy makrofinansowej w państwach będących partnerami podlegają ocenie *ex post*. Na podstawie przeprowadzonych dotychczas ocen (zakończonych programów pomocy makrofinansowej) można stwierdzić, że operacje pomocy makrofinansowej przyczyniały się do poprawy stabilności zewnętrznej i stabilności makroekonomicznej oraz realizacji reform strukturalnych w państwie będącym partnerem, nawet jeśli ich oddziaływanie jest czasem umiarkowane i pośrednie. W większości przypadków operacje pomocy makrofinansowej miały pozytywny wpływ na bilans płatniczy w państwie będącym partnerem oraz umożliwiły złagodzenie ograniczeń budżetowych. Prowadziły one również do nieznacznie wyższego wzrostu gospodarczego.

1.5.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

UE jest jednym z głównych darczyńców Bałkanów Zachodnich oraz krajów południowego i wschodniego sąsiedztwa i wspiera ich reformy gospodarcze, strukturalne i instytucjonalne, a także społeczeństwo obywatelskie. W tym kontekście pomoc makrofinansowa uzupełnia inne unijne działania zewnętrzne lub instrumenty wykorzystywane do wspierania partnerów. Pomoc makrofinansowa jest również zgodna z jednolitymi ramami wsparcia określającymi obszary, na których koncentruje się pomoc dwustronna w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej na lata 2014–2020.

Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na wsparciu tworzenia stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Pomoc makrofinansowa nie stanowi regularnej pomocy finansowej

i jest wstrzymywana, gdy tylko sytuacja partnera pod względem finansowania zewnętrznego wraca na ścieżkę równowagi.

Pomoc makrofinansowa uzupełniałaby również interwencje podejmowane przez wspólnotę międzynarodową, w szczególności programy reform i dostosowań wspierane przez MFW i Bank Światowy.

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

X Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od czerwca 2020 r. do maja 2021 r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od 2022 r. do 2023 r.

☐ Wniosek/inicjatywa o **nieograniczonym okresie trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania¹³

X Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☐ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

--

¹³ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszej decyzji, będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję z siedziby głównej oraz przy wsparciu delegatur Unii.

Niniejsza pomoc ma charakter makroekonomiczny i została dostosowana do programu wspieranego przez MFW. Monitorowanie działań przez służby Komisji będzie prowadzone na podstawie postępów w realizacji porozumienia z MFW oraz konkretnych środków reform, które zostaną uzgodnione z władzami partnerów w protokole ustaleń, z częstotliwością, która odpowiada liczbie transz (zob. również pkt 1.4.4).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

Z proponowanymi operacjami pomocy makrofinansowej wiąże się ryzyko o charakterze powierniczym, ryzyko związane z prowadzoną polityką gospodarczą, a także ogólne ryzyko polityczne.

Istnieje ryzyko, że pomoc makrofinansowa zostanie wykorzystana w nieuczciwy sposób. Ponieważ pomoc makrofinansowa nie jest przeznaczona na konkretne wydatki (w przeciwieństwie np. do finansowania typu *project finance*), ryzyko to jest powiązane z takimi czynnikami jak ogólna jakość systemów zarządzania w banku centralnym i Ministerstwie Finansów partnera, procedury administracyjne, funkcje kontroli i nadzoru, bezpieczeństwo systemów IT oraz odpowiednie możliwości w zakresie kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Kolejne ryzyko wiąże się z faktem, że partner może nie być w stanie obsługiwać swoich zobowiązań finansowych wobec UE wynikających z pożyczek w ramach proponowanej pomocy makrofinansowej (ryzyko niewykonania zobowiązania / ryzyko kredytowe), co na przykład mogłoby być spowodowane dodatkowym znaczącym pogorszeniem się bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej w tym państwie będącym partnerem.

2.2.2. Informacje dotyczące struktury wewnętrznego systemu kontroli

Pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

Ex ante Przeprowadzona przez Komisję ocena systemów zarządzania i kontroli w państwach będących partnerami. W przypadku każdego partnera Komisja przeprowadza *ex ante* ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i środowiska kontroli, korzystając w razie potrzeby ze wsparcia technicznego konsultantów. W celu zapewnienia rozsądnego poziomu pewności w zakresie należytego zarządzania finansami przeprowadzane są analizy procedur księgowych, podziału obowiązków oraz wewnętrzny/zewnętrzny audyt banku centralnego i Ministerstwa Finansów. W przypadku stwierdzenia niedociągnięć są one uwzględniane przy określeniu warunków, które muszą zostać wdrożone przed wypłatą pomocy. W razie

potrzeby wprowadza się również szczegółowe ustalenia dotyczące płatności (np. wyodrębnione rachunki).

Podczas realizacji: Kontrola przez Komisję okresowych deklaracji partnera. Płatność podlega (1) monitorowaniu przez pracowników DG ECFIN, w ścisłej koordynacji z delegaturami UE i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami, takimi jak MFW, wdrożenia uzgodnionych warunków, oraz (2) normalnym procedurom kontroli przewidzianym w ramach obiegu środków finansowych (model 2) stosowanym w DG ECFIN, w tym sprawdzeniu przez jednostkę finansową spełnienia warunków związanych z wypłatą pomocy. Wypłata w ramach operacji pomocy makrofinansowej może podlegać dodatkowym niezależnym weryfikacjom *ex post* (kontrolom dokumentacji lub kontrolom na miejscu) przeprowadzanym przez zespół ds. kontroli *ex post* z danej DG. Takie weryfikacje mogą również zostać przeprowadzone na wniosek właściwego subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego. W razie potrzeby można dokonać wstrzymania i zawieszenia płatności, korekt finansowych (wprowadzanych przez Komisję) i odzyskania środków (dotychczas nie dokonywano takich działań). Działania te są wyraźnie przewidziane w umowach w sprawie finansowania podpisanych z partnerami.

2.2.3. *Oszacowanie kosztów i korzyści wynikających z kontroli i ocena prawdopodobnego ryzyka błędu*

Dzięki istniejącym systemom kontroli, takim jak oceny operacyjne *ex ante* lub oceny *ex post*, faktyczny poziom błędu w przypadku płatności w ramach pomocy makrofinansowej wyniósł 0 %. Nie są znane przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub niezgodnych z prawem działań. Operacje pomocy makrofinansowej mają jasną logikę interwencji, która umożliwia Komisji ocenę ich skutków. Kontrole te umożliwiają potwierdzenie pewności oraz realizację celów i priorytetów politycznych.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony

Aby ograniczyć ryzyko nieuczciwego wykorzystania, zostały i zostaną podjęte następujące działania:

Po pierwsze, umowa pożyczki będzie zawierała szereg postanowień dotyczących kontroli, zapobiegania nadużyciom finansowym, audytów oraz odzyskania środków w przypadku nadużyć finansowych lub korupcji. Przewiduje się ponadto, że pomoc będzie podlegać konkretnym warunkom dotyczącym polityki, w tym warunkom w dziedzinie zarządzania finansami publicznymi, w celu zwiększenia efektywności, przejrzystości i rozliczalności. Kwota pomocy zostanie wpłacona na specjalne konto banku centralnego partnera.

Ponadto, zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, służby Komisji Europejskiej przeprowadzą w razie potrzeby ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i procedur administracyjnych w państwie będącym partnerem, by upewnić się, że obowiązujące procedury zarządzania pomocą, w tym pomocą makrofinansową, zapewniają odpowiednie gwarancje. Ocena ta będzie obejmowała takie obszary jak: przygotowywanie i wykonanie budżetu, publiczna wewnętrzna kontrola finansowa, audyt wewnętrzny i zewnętrzny, zamówienia publiczne, środki pieniężne i zarządzanie długiem publicznym, a także niezależność banku centralnego. Rozwój sytuacji w tym obszarze będzie w dalszym ciągu uważnie monitorowany przez delegaturę Unii w odpowiednim państwie będącym partnerem.

Komisja wykorzystuje także operacje wsparcia budżetowego, aby pomóc władzom odpowiedniego państwa będącego partnerem w poprawie systemów zarządzania finansami publicznymi, przy czym działania te są również intensywnie wspierane przez innych darczyńców.

Ponadto pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych 2014-2020	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
			państw EFTA ¹⁵	krajów kandydujących ¹⁶	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego
4	01 03 02 Pomoc makrofinansowa	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
4	01 03 06 Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego	NieZRóżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- 01 03 06 – Zgodnie z propozycją Komisji Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych będzie zasilany wpłatami zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Funduszu Gwarancyjnego nr 480/2009, z wykorzystaniem środków z linii budżetowej 01 03 06 („Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego”) według stawki 9 % łącznych wymagalnych zobowiązań kapitałowych. Wysokość wpłaty jest obliczana na początku roku „n” jako różnica pomiędzy kwotą docelową a aktywami Funduszu netto na końcu roku „n-1”. Jest ona włączana w roku „n” do budżetu wstępnego na rok „n+1” i faktycznie przekazywana w ramach jednej transakcji na początku roku „n+1” z linii budżetowej „Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego” (linii budżetowej 01 03 06). W konsekwencji 9 % wypłaconej faktycznie kwoty zostanie uwzględnione w kwocie docelowej na koniec roku „n-1” do celów obliczenia wpłat zasilających Fundusz.
- Uwaga: wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 zawierają nową nomenklaturę budżetową, która nie została jeszcze przyjęta. Wpływ na budżet przypadnie zatem na linie budżetowe, które zastąpią obecne linie budżetowe.

¹⁴ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

¹⁵ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

¹⁶ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	4	UE jako partner na arenie międzynarodowej
---	---	---

Dyrekcja Generalna: DG ECFIN			2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	OGÓŁEM
• Środki operacyjne							
Linia budżetowa 01 03 06 Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego	Środki na zobowiązania	(1)			270,0		270,0
	Środki na płatności	(2)			270,0		270,0
Linia budżetowa 01 03 02 Pomoc makrofinansowa (ocena operacyjna i ocena <i>ex post</i>)	Środki na zobowiązania	(3 a)	0,350			0,450	0,800
	Środki na płatności	(4 a)	0,350			0,450	0,800
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne¹⁷			-	-	-	-	
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=1+3	0,350		270,0	0,450	270,8
	Środki na płatności	=2+4	0,350		270,0	0,450	270,8

¹⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Dział wieloletnich ram finansowych	5	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	OGÓŁEM
Dyrekcja Generalna: DG ECFIN						
• Zasoby ludzkie		1,614	-	0,007	0,009	1,630
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,240	-	-	-	0,240
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna ECFIN	Środki	1,854	-	0,007	0,009	1,870

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)					
---	--	--	--	--	--	--

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	2,204		270,007	0,459	272,670
	Środki na płatności	2,204		270,007	0,459	272,670

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			2020 r.		2021 r.		2022 r.		2023 r.		OGÓŁEM	
	PRODUKT											
	Rodzaj ¹⁸	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ¹⁹ ...												
- Produkt	Ocena operacyjna		5	0,350								
- Produkt	Finansowane Funduszu Gwarancyjne						1	270,0				
- Produkt	Ocena <i>ex post</i>								3	0,450		
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa												

¹⁸ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

¹⁹ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

KOSZT OGÓLEM		0,350				270,0		0,450		270,8
--------------	--	-------	--	--	--	-------	--	-------	--	-------

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	OGÓŁEM
--	---------	---------	---------	---------	--------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych					
Zasoby ludzkie	1,614	-	0,007	0,009	1,630
Pozostałe wydatki administracyjne	0,240	-	-	-	0,240
Suma częściowa DZIAŁU 5 wieloletnich ram finansowych	1,854	-	0,007	0,009	1,870

Poza DZIAŁEM 5²⁰ wieloletnich ram finansowych					
Zasoby ludzkie					
Pozostałe wydatki administracyjne					
Suma częściowa poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych					

OGÓŁEM					
---------------	--	--	--	--	--

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²⁰ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)				
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	7,5		0,03	0,04
XX 01 01 02 (w delegaturach)				
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)				
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)				
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)²¹				
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)	5,75		0,03	0,03
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)				
XX 01 04 yy ²²	- w centrali			
	- w delegaturach			
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)				
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)				
Inna linia budżetowa (określić)				
OGÓŁEM	13,25		0,06	0,07

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Dyrektor Dyrekcji D w DG ECFIN: Nadzorowanie operacji i zarządzanie nią, konsultacje z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacje z władzami beneficjenta dotyczące protokołu ustaleń, sprawozdania z przeglądu, prowadzenie misji oraz ocena postępów w zakresie spełniania warunków. Kierownik działu/zastępca kierownika działu Dyrekcji D w DG ECFIN: Wspieranie dyrektora w zakresie zarządzania operacją, konsultacji z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacji z władzami beneficjenta dotyczących protokołu ustaleń i (wraz z dyrektorem dyirekcji L) umowy pożyczki, weryfikacji sprawozdań oraz oceny postępów w zakresie wypełniania warunków. Ekonomiści, sektor pomocy makrofinansowej w DG ECFIN (Dyrekcja D): Przygotowywanie decyzji i protokołu ustaleń, konsultacje z władzami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, odbywanie podróży służbowych
--	---

²¹ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

²² W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

	w celu dokonywania przeglądów, przygotowywanie sprawozdań służb Komisji oraz procedur Komisji związanych z zarządzaniem pomocą, konsultacje z ekspertami zewnętrznymi dotyczące oceny operacyjnej i oceny <i>ex post</i>. Dyrekcja E w DG BUDG (działy E1, E2 i E3 pod nadzorem dyrektora): Przygotowanie umowy pożyczki, negocjowanie jej z władzami beneficjenta, przedłożenie jej do zatwierdzenia przez właściwe służby Komisji i podpisania przez obie strony. Działania następcze po wejściu w życie umowy pożyczki. Przygotowanie decyzji Komisji w sprawie transakcji zaciągania pożyczek, działania następcze po złożeniu wniosku(-ów) dotyczącego(-ych) finansowania, wybór banków, przygotowanie i realizacja transakcji finansowania i wypłat środków finansowania dla beneficjenta. Prowadzenie działań administracyjnych związanych ze spłatą pożyczki(-ek). Przygotowywanie odpowiednich sprawozdań z tych działań.
Personel zewnętrzny	

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☒ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich.
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
- ☐ wpływ na zasoby własne
- ☐ wpływ na dochody różne

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²³						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmuje.

--

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

--

²³ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.